

Hverken om atombomber eller andre nyromantiske paradisfugle

Interview i Social-Demokraten den 3. januar 1946

Revseren Erling Kristensen har nu flere år siddet tavs i sit jyske jagt- og fiskeeksil. Har han monstro lagt pennen for stedse?

- Nej, svarer han. Jeg har tænkt mig at skrive en hel række yndige ting. Og det vil givet falde mig let at realisere de gode forsætter, da ingen forfatter nu mere behøver selv at finde på, hvordan der skal skrives. Den side af sagen er der mange andre, der tager sig af. F.eks. dem, der har startet Ligbrændingsforeningen til likvidering af tredivernes litteratur. Der er dem, der nu højtrøstet bestiller romantik, som man i gamle dage bestilte en kold bajer. Der er dem, der giver truende anvisning på, at litteraturen skal være national. Andre siger social. Der er diktaturstat i staten, der dikterer, at god litteratur bestemt skal være fremadrettet. Og endelig er der de beskedne, der kun forlanger, at en bog skal være turneret således, at titlen alene giver grundlag for en elegant vittighed ...

- Og De vil lystre dem alle?

- Den morsomme tid, vi lever i, har selvfølgelig gjort mig til optimist, og jeg glæder mig til at tilfredsstille dem alle. Tidligere skrev jeg mine bøger om mennesker - nu siges det, at et par stykker af de skildrede ikke er så rare, som de burde være. Af den grund er jeg med rette frakendt almen tillid for bestandig. Men herefter vil jeg altså lydigt parere ordre og ikke så meget som skele til f.eks. den rare bondemand, der hin 9. april fluks lod sin hoppe ifole for hurtigst muligt at skaffe Hitler en trækhest mere til hans krigsmaskine. Jeg vil efter de kære litteraturdiktatorers ordre forsage realismen og al dens afslørende uvæsen og lade, som om jeg aldrig har set en værnemager eller hipomand og alt hvad jeg skriver, skal være fremadrettet uden dog at tangere atombomber eller andre af den nye tids romantiske paradisfugle.

I min planlagte produktion vil jeg gøre angrende afbigt for min andel i tredivernes "grå" litteratur, for de i dag helt ukendte, lurvede mennesker, jeg da belemrede det uskyldige papir med. Gøre afbigt, fordi jeg i seksogtredive fyldte en roman med krigsfrygt og afsluttede den med den krig, der kom hér så sent som i april fyrre. Det var jo realistisk løgn og sortsyn alt sammen.

- Og nu?

- Nu er det min plan at skildre den romantiske lykkefølelse, der besjæler vor tid. Skildre det storsind og den enighed, der hersker i vort fædreland og alle demokratiske lande imellem. Der er nok af stort og smukt at tage fat på, og egnede kulisser behøver selv en fantasiløs realist ikke at mangle. Er ikke en bombesprængt storby en hvid vinternat med måne noget andet end den grå realisme, hvor folk altid boede kedeligt i triste, regelrette karréer - og hvor man ikke som nu frejdigt nynner på salmen: Frihed for savn, frihed for frygt ...

Som det ses, går jeg ind i det ny år med planer om for efterslægten at skrive sandheden om vor tid. Opus 1 bliver antagelig en vaudeville, hvor jeg synger til de kære litteraturdiktatorer: Diktér endnu mere højtrøstet. Der kan måske være en forfatter tilbage, der har tendens til at se verden an med egne øjne. Tendens er jo forbudt, som det er forbudt at bære våben, og det bør snarest blive sådan, at I - sandhedskærlige som I er - kan sige, at alt tendensskriveri nu helt er overgået til jer. Dér er det i gode hænder ...